

АНАЛІТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТАН ВИКОНАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ЗА 9 МІСЯЦІВ 2019 РОКУ

За січень-вересень 2019 року загальний обсяг надходжень до місцевих бюджетів (з урахуванням всіх видів трансфертів) склав 416,9 млрд грн, що на 3,2 млрд грн більше ніж за аналогічний період 2018 року. З цієї суми доходи загального фонду становлять 387,8 млрд грн (+3,5 млрд грн), спеціального – 29,1 млрд грн (-0,3 млрд грн).

Доходи загального фонду місцевих бюджетів.

Протягом січня-вересня 2019 року надходження до загального фонду місцевих бюджетів України (без урахування міжбюджетних трансфертів) склали 199,7 млрд грн, що становить 75,6% від затвердженого річного плану з урахуванням змін.

У порівнянні з аналогічним періодом 2018 року номінальне зростання надходжень становить 31,9 млрд грн або +19,0%¹, проте у порівнянні з минулорічними показниками темпи приросту доходів зменшилися на 5,2 в.п. (у січні-вересні 2018 року приріст надходжень, порівняно з 2017 роком, становив 24,2%).

До бюджету міста Києва (загальний фонд без трансфертів) протягом 9-ти місяців 2019 року надійшло 32,9 млрд грн, що становить 16,5% від загальної суми надходжень усіх місцевих бюджетів України. Доходи бюджету міста Києва (без трансфертів) майже дорівнюють обсягам надходжень зведених бюджетів районів (34,9 млрд грн).

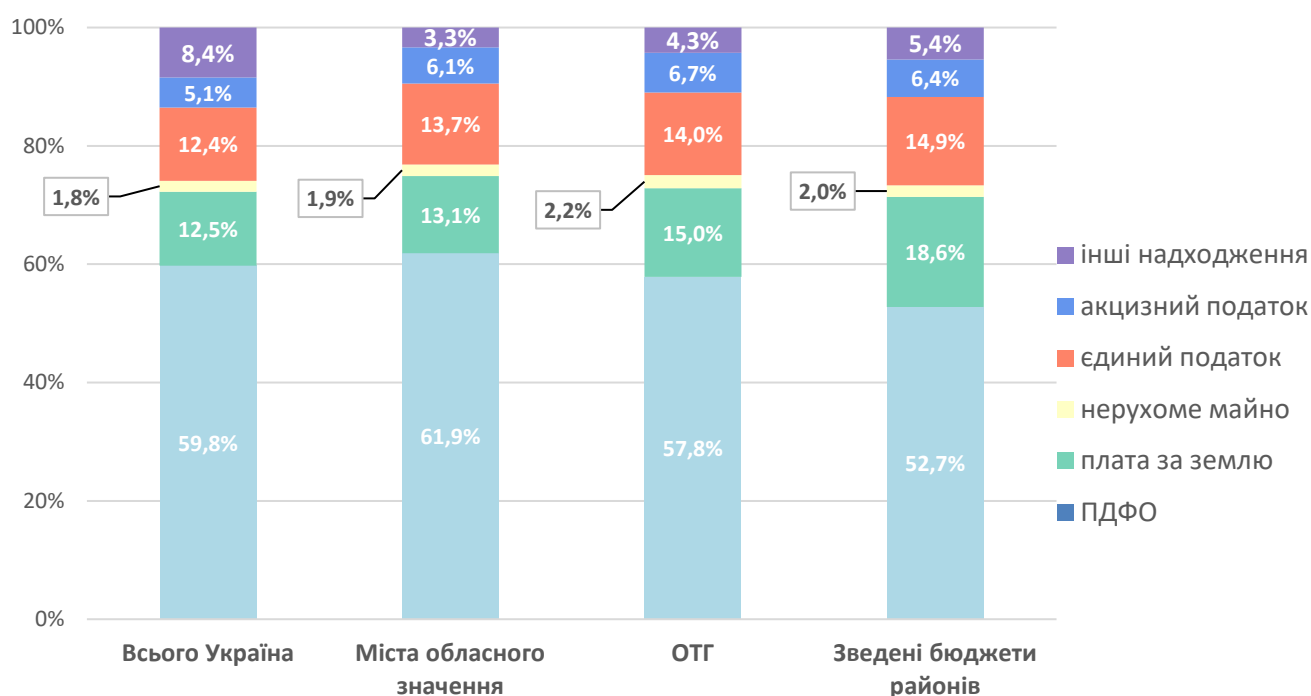
У структурі доходів місцевих бюджетів найбільшу питому вагу займає податок на доходи фізичних осіб – 59,8% від загальної суми доходів загального фонду місцевих бюджетів (або 119,3 млрд грн) (рис. 1). У порівнянні з січнем-вереснем 2018 року надходження податку зросли на 21,2 млрд грн, або на 21,6%. Основними чинниками, що вплинули на зростання надходжень ПДФО є збільшення розміру мінімальної заробітної плати (+12,1% до 2018 року), та зростання середньомісячної заробітної

¹ За даними Держстату індекс цін за січень-вересень 2019 року до відповідного періоду 2018 року складає 108,8%

плати на 19,4% (до 10260 грн) порівняно з відповідним періодом 2018 року).

Другим за сумою джерелом доходів місцевих бюджетів є плата за землю, що відноситься до податку на майно, який є місцевим податком. У структурі доходів загального фонду місцевих бюджетів плата за землю займає 12,5% (рис. 1). У звітному періоді до місцевих бюджетів сплачено 25,0 млрд грн плати за землю (а саме земельного податку і орендної плати), що на 22,2% (або на 4,5 млрд грн) більше надходжень аналогічного періоду 2018 року. Поряд з іншими чинниками, на зростання надходжень від плати за землю вплинуло скасування з початку 2019 року пільгового оподаткування земельних ділянок, наданих для залізниць (за розрахунками, у 2019 році ПАТ «Укрзалізниця» має сплатити до місцевих бюджетів 4,2 млрд грн плати за землю, порівняно з 1,2 млрд грн, сплачених упродовж 2018 року²).

Рис.1. Структура надходжень доходів загального фонду місцевих бюджетів без трансфертів, у %

Значна частка у структурі місцевих бюджетів належить надходженням єдиного податку – у аналізованому періоді вона становить

² URL: https://www.uz.gov.ua/press_center/up_to_date_topic/492353/

12,4% доходів загального фонду місцевих бюджетів (рис. 1). Обсяг надходжень єдиного податку за 9 міс 2019 року склав 24,7 млрд грн, що на 22,0% (або на 4,5 млрд грн) більше за надходження аналогічного періоду минулого року. Слід зазначити, що фізичними особами-підприємцями перераховано до місцевих бюджетів 18,2 млрд грн єдиного податку (або 73,8% від його загального обсягу), юридичними особами сплачено 3,7 млрд грн (14,9%), сільськогосподарськими товаровиробниками – 2,8 млрд грн (11,3%).

Щодо надходжень акцизного податку, то протягом 9-ти місяців 2019 року місцеві бюджети отримали 10,2 млрд грн акцизного податку, у тому числі:

- 5,6 млрд грн – у вигляді відрахувань з державного бюджету частини акцизного податку з виробленого в Україні та ввезеного на митну територію України пального (13,44%), що на 210,3 млн грн менше, ніж за аналогічний період 2018 року;
- 4,6 млрд грн – з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю алкогольних напоїв та тютюнових виробів, що лише на 3,9% або на 173,5 млн грн більше, ніж за аналогічний період 2018 року.

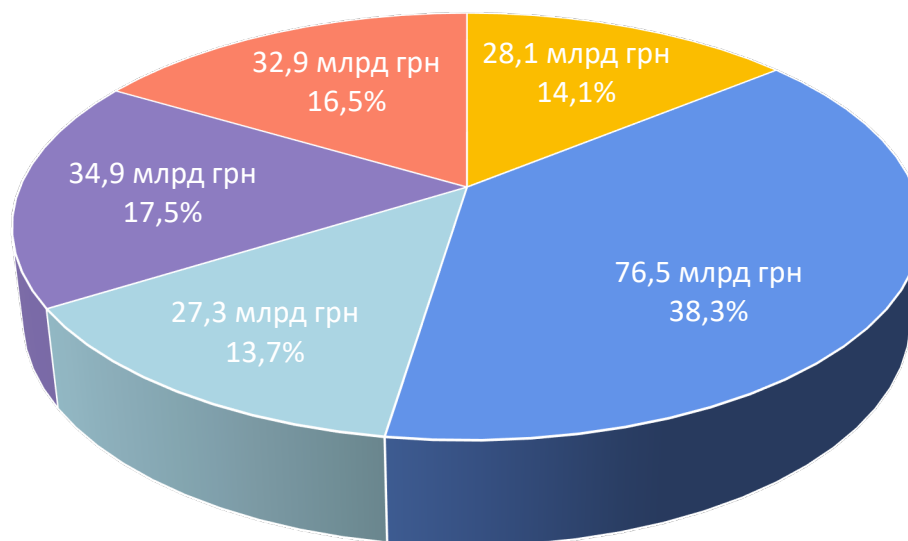
Тенденції надходжень та соціально-економічна ситуація дають підстави для висновку, що за підсумками 2019 року сума надходжень до загального фонду місцевих бюджетів становитиме в межах 278-282 млрд грн (у т. ч. до бюджетів ОТГ – 39-40 млрд грн).

Доходи загального фонду бюджетів об'єднаних територіальних громад.

У 2019 році прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом мають **806 об'єднаних територіальних громад** (з урахуванням 24 міст обласного значення, в яких відбулося приєднання). За січень-вересень 2019 року доходи загального фонду ОТГ (без урахування трансфертів з державного бюджету) склали 28,1 млрд грн, що становить 14,1% загального обсягу доходів усіх місцевих бюджетів України (рис. 2). Слід зазначити, що у порівнянні з I-м півріччям частка бюджетів ОТГ зросла на

0,4% (з 13,7% до 14,1%). Надходження податку на доходи фізичних осіб становлять 16,3 млрд грн або 57,8% від доходів загального фонду бюджетів ОТГ. Місцеві податки і збори становлять 31,4% від суми доходів ОТГ або 8,8 млрд грн. Необхідно зазначити, що серед 806 бюджетів у 9 ОТГ частка місцевих податків і зборів становить менше 10% доходів загального фонду, по 74-х бюджетах – до 20%, по 243-х бюджетах – до 30%, по 516-ти бюджетах – до 40%, по 712-ти бюджетах – до 50%. У 94-х бюджетах ОТГ частка місцевих податків і зборів становить понад 50% від доходів загального фонду.

Рис.2. Структура доходів загального фонду (без трансфертів) за рівнями місцевих бюджетів, у млрд грн та %

■ ОТГ ■ Міста обласного значення ■ Обласні бюджети ■ Бюджети районів ■ м.Київ

По **665-ти ОТГ**, які мали прямі міжбюджетні відносини у 2018 році (по яких наявна коректна порівняльна база), надходження у січні-вересні поточного року склали 17,4 млрд грн, що на 19,3% більше минулорічного показника.

У структурі доходів загального фонду 665-ти ОТГ питома вага податку на доходи фізичних осіб становить 56,8%, його надходження

склали 9,9 млрд грн. Частка місцевих податків і зборів у структурі доходів ОТГ складає 32,7% або 5,7 млрд грн.

Детально динаміку та структуру надходжень по 665 ОТГ, утворених у 2015-2017 роках, можна побачити з табл 1. Крім цього, окремо виділено показники по 141 ОТГ, утворених в 2018 році, оскільки у 2019 році ці ОТГ вперше перейшли на прямі міжбюджетні відносини, а отже почали отримувати 60% ПДФО до своїх бюджетів. Варто звернути увагу, що серед 141 ОТГ, утворених у 2018 році, є 24 міста обласного значення, які отримували ПДФО навіть до приєднання до них громад.

Таблиця 1. Структура доходів загального фонду місцевих бюджетів за підсумками січня-вересня 2019 року.

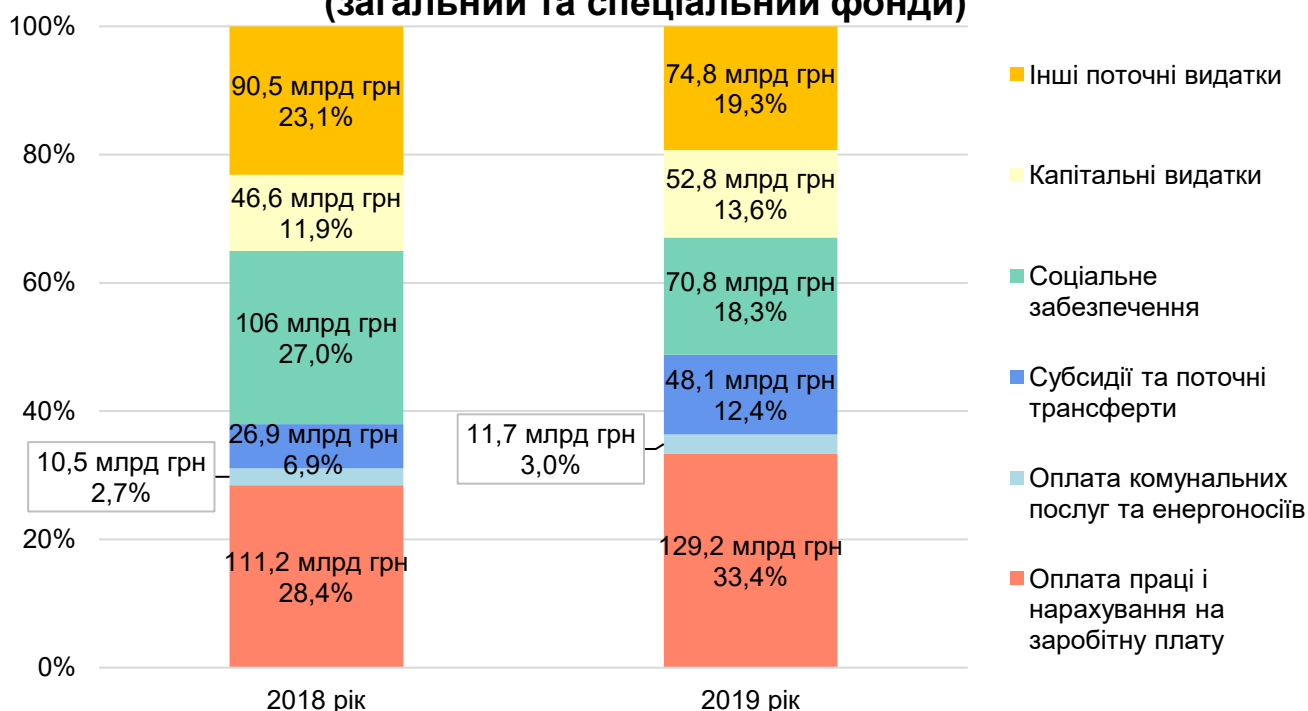
Найменування платежів	806 ОТГ (8315,3 тис. осіб)	у тому числі:					141 ОТГ, утворена у 2018 році (у т.ч. 24 міста обласного значення, в яких відбулося приєднання) (2694,6 тис. осіб)
		665 ОТГ, утворених у 2015-2017 роках (5620,7 тис. осіб)					
		Надходження за 9 місяців 2019 року	Надходження		Відхилення		
9 місяців 2018 року	9 місяців 2019 року		+/-	%			
Всього	28 117,0	14 592,0	17 406,5	2 814,5	119,3%	10 710,5	
Податок на доходи фізичних осіб	16 261,2	8 290,1	9 884,1	1 594,0	119,2%	6 377,1	
Акциз податок (всього)	1 887,0	1 136,1	1 124,9	-11,2	99,0%	762,1	
- у т.ч. акцизний податок з палива	1 267,1	899,6	855,9	-43,7	95,1%	411,2	
Місцеві податки і збори (всього)	8 818,3	4 633,8	5 694,7	1 060,9	122,9%	3 123,6	
<i>у тому числі:</i>							
- плата за землю	4 218,2	2 281,6	2 927,4	645,8	128,3%	1 290,8	
- єдиний податок	3 930,0	2 047,0	2 360,0	313,0	115,3%	1 570,0	
- нерухоме майно	623,6	282,4	380,7	98,3	134,8%	242,9	
Плата за надання адміністративних послуг	325,1	175,7	190,4	14,7	108,4%	134,7	

Загальна чисельність населення, що проживає в об'єднаних територіальних громадах становить 8315,3 тис. осіб. У 141-й ОТГ, у яких перші вибори відбулися у 2018 році (з урахуванням приєднання) загальна кількість мешканців становить 2694,6 тис. осіб, з яких 1793,1 тис. осіб (66,5%) проживає у 24-х містах обласного значення, в яких відбулося приєднання територіальних громад.

Видатки місцевих бюджетів (сукупно по загальному та спеціальному фонду з урахуванням міжбюджетних трансфертів).

Загальний обсяг видатків місцевих бюджетів у січні-вересні 2019 року склав 387,3 млрд грн, що на 4,4 млрд грн менше від обсягу видатків, проведених за аналогічний період 2018 року. Із зазначеної суми видатки загального фонду у поточному році склали 319,2 млрд грн, що на 8,4 млрд грн (або 2,6%) менше минулорічного.

Рис. 3. Структура видатків місцевих бюджетів (загальний та спеціальний фонди)

Із загального фонду **бюджетів ОТГ** проведено видатків на суму 40,1 млрд грн, у тому числі: на зарплату з нарахуваннями спрямовано 25,5 млрд грн (63,6% від всієї суми видатків), на оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 2,0 млрд грн (5,0%).

Міжбюджетні трансферти. Протягом січня-вересня 2019 року місцевими бюджетами отримано з державного бюджету трансфертів на загальну суму 200,2 млрд грн, зокрема:

- базова дотація – 7,8 млрд грн (у т. ч. бюджети ОТГ отримали 2,1 млрд грн, або 26,9% загальної суми базової дотації);

- медична субвенція – 41,3 млрд грн (у т. ч. бюджети ОТГ отримали 4,1 млрд грн, або 10% загальної суми субвенції);
- освітня субвенція – 52,6 млрд грн (у т. ч. бюджети ОТГ отримали 12,0 млрд грн, або 22,8% загальної суми субвенції);
- субвенція на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій – 2,8 млрд грн (у т. ч. бюджети ОТГ отримали 0,5 млрд грн, або 17,9% загальної суми субвенції);
- субвенції на соціальний захист населення – 64,2 млрд грн;
- субвенція на формування інфраструктури ОТГ – 1,4 млрд грн;
- субвенція на утримання доріг – 11,3 млрд грн.

До державного бюджету з місцевих перераховано 5,1 млрд грн реверсної дотації (у т. ч. бюджетами ОТГ перераховано 0,8 млрд грн, або 15,6% загальної суми реверсної дотації).

Ця публікація була підготовлена за підтримки Європейського Союзу та його держав-членів Данії, Естонії, Німеччини, Польщі та Швеції. Зміст цієї публікації є виключною відповідальністю її авторів та не може жодним чином сприйматися як такий, що відображає погляди Програми «U-LEAD з Європою», Шведсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні», Європейського Союзу та його держав-членів Данії, Естонії, Німеччини, Польщі та Швеції.

11.11.2019